

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 12245
Tarih: 23.03.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 23/03/2021 16:33
Sayı: E-120.10-0798937
II II II II II II II II

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22 Mart 1993 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda ilan edilen Dünya Su Günü, her yıl farklı bir tema ile kutlanmaya başlanmıştır. Dünya Su Günü'nün amacı, canlılar için temel ve vazgeçilmez madde olan suyun önemini vurgulamaktır. Küresel ısınma, kuraklık, enerji, maden ve sanayi yatırımları, su havzalarının yapılaşmaya açılması, yanlış sulama ve artan nüfus gibi nedenlerle su kaynakları hızla tükenmektedir. Türkiye, kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı ile su kısıtı bulunan ülkeler arasındadır. Türkiye'de su varlıklarının korunması, suyun metalaştırılmasının, kirletilmesinin ve sulak alanların kurumasının önüne geçilmesi, toplumun suya erişim hakkının sağlanması ve su yönetimi için etkin politikaların üretilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

Dünyadaki su varlıklarının sadece %2.5'lik kısmı evsel, tarımsal ve sanayi amacı ile güvenli olarak kullanılabilir. 6 milyar insanın 1,2 milyarı, güvenilir içme suyundan yoksundur. 2,4 milyar insan da sağlık koşullarına uygun suya erişememektedir.

Küresel ısınma, enerji, maden ve sanayi yatırımları, su havzalarının yapılaşması, yanlış sulama yapılması ve artan nüfus gibi nedenlerle su varlıkları hızla tükenmekte ve kirlenmektedir. Türkiye'nin yıllık tüketilebilir su potansiyeli 112 milyar metreküptür. Bunun yüzde 74'ü tarımda, yüzde 13'ü içme-kullanma amacıyla kentlerde ve diğer yüzde 13'ü de sanayide kullanılmaktadır. 2017 yılı itibari ile kişi başına düşen su miktarı 1383 metreküptür. Bu rakamın 2070 yılında 1040 metreküp olacağı öngörülmektedir. Kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı ile su kısıtı bulunan ülkeler arasındadır. Türkiye nüfusunun 2030 yılında 100 milyona ulaşacağı tahmin edildiğinden su konusunda etkin politikaların üretilmesinin gerektiği ortadadır.

Türkiye'de çok sık yaşanan kuraklık, seller gibi iklim olayları nedeniyle suya erişim zorlaşmaktadır. Türkiye'nin su varlıkları için çok önemli risk teşkil eden iklim değişikliği en çok Akdeniz Havzası'm etkilemektedir. Hükümetlerarası Akdeniz için Birlik kuruluşunun hazırlamış olduğu rapora göre, Akdeniz Havzası'ndaki ortalama sıcaklıklar endüstri devrimi öncesindeki döneme kıyasla 1,5 derece artmıştır. Türkiye genelinde 2016-2100 döneminde sıcaklığın 3-5 derece artacağı tahmin edilmektedir. Şubat 2021 tarihli 2020-2021 Su Yılı 5 Aylık Alansal Kümülatif Yağış Raporu'na göre; 1 Ekim 2020-28 Şubat 2021 döneminde yağışlar geçen yılın aynı dönemindeki yağışlarının altında gerçekleşmiştir. Türkiye geneli su/tarım yılı beş aylık yağışı 227.8 mm'dir. Kuraklık ve çölleşme; şiddetli su kıtlığına, erozyona, orman yangınlarına, bitki örtüsünün tahribatına, biyolojik çeşitlilik kaybına ve gıdaya erişimin engellenmesine neden olmaktadır. 1994 yılı Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı Eylem Programı'nda ve 26 Kasım 2002 tarihinde yapılan Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi toplantısında herkesin suya erişim hakkı olduğu açıklanmıştır.

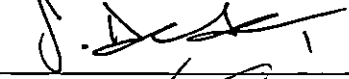
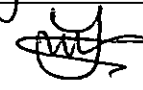
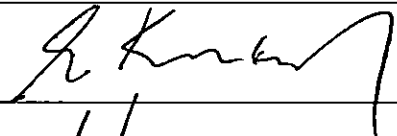
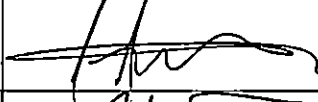
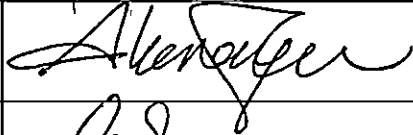
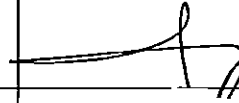
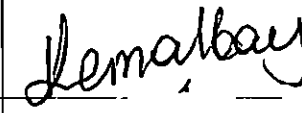
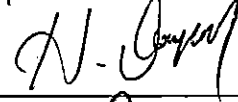
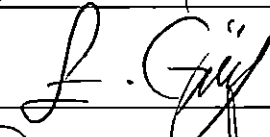
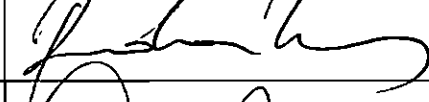
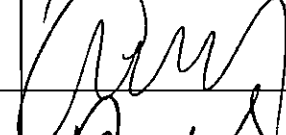
1992 yılında Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde yapılan Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda gündeme getirilen Dünya Su Günü, 22 Mart 1993 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda ilan edilerek, her yıl farklı bir tema ile kutlanmaya başlanmıştır. Dünya Su Günü'nün amacı, canlılar için temel ve vazgeçilmez madde olan suyun

önemini vurgulamaktır. Dünya Su günü etkinliklerinde suyun önemi, su varlıklarının korunması gibi konular gündemleştirilmesine karşın kalıcı çözümler üretilmemektedir.

1960'lerden günümüze 2 milyon hektara yakın sulak alan kurumuştur. Kurumanın önemli nedeni iklim krizi, yanlış tarımsal sulama ve yanlış enerji politikalarıdır. Hidroelektrik ve petrol, kömür gibi fosil yakıtla çalışan termik santrallerde su kullanımı fazladır ve bu santraller, madenler, sanayi tesisleri sularda yoğun kirliliğe neden olmaktadır. Su kullanım anlaşmalarıyla, hidroelektrik santral kurulması için nehir sularının kullanım hakları 49 yıllığına denetimsiz bir şekilde şirketlere verilmiştir. Halkın su hakkını gasp edilmiş, topluma ait olan su bir meta haline getirilmiştir. Yanlış enerji politikaları nedeniyle; Rize'nin Güneysu ilçesindeki Gürgen Deresi, Trabzon'un Çaykara ilçesindeki Balkodu Deresi, Antalya'nın Manavgat ilçesindeki Köprüçay, gibi onlarca dere kurumuş ve kurumak üzeredir.

Tarımda, yüzde 90'lara yakın bir oranda kontrolsüz yüzey sulama teknikleri kullanılmaktadır. Tarımsal sulamada kaybedilen su yüzde 90'lara varabilmektedir. Türkiye Tabiatını Koruma Derneği'nin hazırladığı rapora göre 2020 yılına kadar son 60 yılda, 70'e yakın doğal göl kurumuştur. Göllerin kurumasının başlıca nedeni pancar, kavak, mısır gibi çok su tüketen ürünlerin her yerde vahşi sulama yöntemi ile üretilmesidir. Pandemi süreci suyun ne kadar hayati öneme sahip olduğunu ortaya koymuştur. Toplumsal yarar ve doğanın ekolojik sınırlarını göz önüne almadan gerçekleştirilen üretim sistemi, adeta her şeyi yutan dev anafora çevrilen mega kentleşme, yaşamın kaynağı suyu da meta haline getiren su politikaları ile su kılığına da iklim krizine de hiç bir önlem alınamaz ve çözüm üretilemez. Küresel ısınmanın 2°C altında kalmasını hedefleyen 2015 yılında yapılan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi içinde bir anlaşma olan Paris Anlaşması da henüz onaylanmamıştır. Toplumun tüm kesimlerine güvenli ve sağlıklı su sağlamak, su hakkını, su varlıklarını korumak ve iyileştirmek Devletin yükümlülüğündedir.

Türkiye'de su varlıklarının korunması, suyun metalaştırılmasının, kirletilmesinin ve sulak alanların kurumasının önüne geçilmesi, toplumun suya erişim hakkının sağlanması ve su yönetimi için etkin politikaların üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılması gerekmektedir.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	
3	HABİP EKSİK	IĞDIR	
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	
6	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
8	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
13	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
14	ŞEVİN GÖŞKUN	MUŞ	
15	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
16	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
17	PERO DUNDAR	MARDİN	
18	RIDVAN TURAN	MERSİN	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	